

Η αξία των case reports

ΗΛΙΑΣ ΣΑΝΙΔΑΣ

Διευθυντής Σύνταξης

Οι αναφορές περιστατικών με ιδιαίτερο κλινικό ενδιαφέρον (γνωστά ως case reports) φαίνεται ότι διαδραματίζουν αποφασιστικό ρόλο τόσο στην επιστημονική έρευνα όσο και στην κλινική πρακτική. Πολλές φορές είναι πιθανό, ελλείψει άλλων δεδομένων, να παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες αναφορικά με μία νέα ασθένεια, όπως συνέβη για παράδειγμα πρόσφατα με τη λοίμωξη COVID-19. Βοηθούν επίσης στη διερεύνηση και την ανακάλυψη καινοτόμων διαγνωστικών προσεγγίσεων, νέων ενδείξεων για υπάρχουσες θεραπείες ή πιθανών παρενεργειών που σχετίζονται με φάρμακα. Τα case reports μπορούν να διευκολύνουν την κατανόηση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων μεγάλων τυχαίοποιημένων μελετών στην κλινική πρακτική. Μάλιστα, σε ορισμένους ειδικούς πληθυσμούς, όπως ασθενείς με πολλές συνοσηρότητες ή ασθενείς μεγάλης ηλικίας, μπορεί να αποτελούν και τα μόνα διαθέσιμα στοιχεία, διότι συνήθως οι ασθενείς αυτοί αποκλείονται από τις μεγαλύτερου εύρους μελέτες.

Οι έγκριτες επιστημονικές εταιρείες που συντάσσουν κατευθυντήριες οδηγίες, τοποθετούν τα case reports σε σχετικά χαμηλή θέση στην ιεραρχία του επιπέδου τεκμηρίωσης (level of evidence C), σε αντίστοιχη δηλαδή θέση με τις απόψεις των ειδικών. Ωστόσο ένα αντικειμενικά γραμμένο, μεθοδολογικά συνεπές και άρτια δομημένο και με κριτική σκέψη case report μπορεί να αποκτήσει μεγαλύτερη αποδεικτική ισχύ.

Από την άλλη πλευρά, είναι σαφές ότι τα case reports έχουν αρκετούς περιορισμούς, κυρίως διότι βασίζονται σε μικρό μέγεθος δείγματος. Επιπλέον λόγω του αναδρομικού σχεδιασμού τους, ενδέχεται να λείπουν σχετικά δεδομένα που δεν αξιολογήθηκαν ή τεκμηριώθηκαν επαρκώς. Δυστυχώς δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε μεγαλύτερη κλίμακα, εξαιτίας του ότι ελλοχεύει ο κίνδυνος για παρερμηνεία όταν τα μεμονωμένα στοιχεία τους γενικεύονται.

Παρόλα αυτά, τα τελευταία χρόνια η δημοσίευση case reports γίνεται όλο και πιο δημοφιλής, με περισσότερα από 150 διεθνή περιοδικά να επικεντρώνονται πλέον σε αυτόν τον τομέα. Ειδικά για τους νεότερους συναδέλφους, τα case reports αποτελούν συχνά την πρώτη τους επαφή με τη διαδικασία των δημοσιεύσεων. Επομένως, η αξία τους για την εξοικείωση των νέων ιατρών με την κλινική παρατήρηση και την μεθοδολογία της έρευνας και της συγγραφής είναι ιδιαίτερης σημασίας, καθώς ευνοεί τον επιστημονικό διάλογο και τη συνεργασία.

Στο πνεύμα αυτό, το παρόν τεύχος της ΕΚΕ έχει τη χαρά να φιλοξενεί τέσσερα εξαιρετικά ενδιαφέροντα case reports νέων συναδέλφων. Με ιδιαίτερη προθυμία λοιπόν τα υποδεχόμαστε και αναδεικνύουμε τη συμβολή τους.